

Protokolli për zbatimin e procesit edukativo-arsimor në shkollat fillore dhe të mesme në kushtet e valës së të nxehtit në Republikën e Maqedonisë së Veriut

Kushtet për zbatimin e protokollit:

- Protokolli për zhvillimin e procesit edukativo-arsimor në shkollat fillore dhe të mesme në kushtet e vapës së të nxehtit zbatohet në rastet kur shkolla ndodhet në një rajon që është në shkallë portokalli të rrezikut nga temperaturat e larta, sipas njoftimeve/raportimeve nga Drejtoria për Çështje Hidrometeorologjike dhe nuk ka kushte të përshtatshme për mësim (klasa me ajër të kondicionuar dhe ambiente të tjera).
- Për zbatimin e protokollit drejtori i shkollës ka për detyrë të njoftojë Ministrinë e Arsimit dhe Shkencës (duke dërguar njoftim elektronik tek personi përgjegjës për komunën përkatëse në sektorin e arsimit fillor/të mesëm) dhe në të njëjtën kohë ta njoftojë edhe komunën.
- Drejtori i shkollës cakton një person përgjegjës i cili do të mbikëqyrë planifikimin dhe zbatimin e protokollit për trajtimin e kushteve të valëve të të nxehtit.

Udhëzime për zbatimin e protokollit

1. Mësimi duhet të fillojë jo më vonë se ora 07:30, të zhvillohet në orë të shkurtuara 20 minuta dhe të përfundojë jo më vonë se ora 12:30. Shkolla organizon qëndrim të zgjatur nëse mund të sigurojë klasa me ajër të kondicionuar në të cilat ka kushte për qëndrim më të gjatë të nxënësve.
2. Prindërit njoftohen për kushtet e mësimin gjatë valës së të nxehtit dhe të gjitha ndryshimet në orarin dhe aktivitetet e shkollës.
3. Për nxënësit që kanë sëmundje kronike të konfirmuar nga mjekësi që mund të ndikohet negativisht nga vapa (vërtetim nga mjeku i familjes) dhe nxënësit me aftësi të kufizuara, shkolla është e detyruar të ofrojë mësim në shtëpi gjatë valës së të nxehtit. Nxënësit me aftësi të kufizuara që kanë mbështetjen e një asistenti edukativ ose personal dhe ndjekin mësimin në kushte shtëpie, vazhdojnë të mbështesin procesin edukativo-arsimor në shtëpinë e nxënësit dhe janë në komunikim dhe koordinim të vazhdueshëm me ekipin e gjithëpërfshirjes në shkollë dhe prindërit.
4. Kontrollon korrektesinë e çezmave dhe stacioneve të tjera të ujit (bare uji, burime natyrore).
5. Prindërit dhe nxënësit këshillohen të mbajnë shishe me ujë dhe mësuesit duhet t'u kujtojnë shpesh gjatë orëve të mësimin dhe gjatë pushimeve të pinë ujë edhe kur nuk ndiejnë etje, sepse etja mund të shfaqet pasi të jenë të dehidratuar.
6. Vendosni termometra për të matur temperaturën e ambientit në disa vende të shkollave, në një pjesë të klasave, korridorit dhe në dhoma të tjera të përbashkëta.
7. Në shkollë, në korridore, në klasa dhe në dhoma të tjera vendosen tabela të qarta dhe të dukshme në të gjithë shkollën që kujtojnë nevojën për hidratim, shmangien e ekspozimit të drejtpërdrejtë në rrezet e diellit dhe gjetjen e hapësirave me hije ose të ftohta.
8. Rekomandohet që nxënësit të veshin veshje të lehta dhe të ndritshme që janë të rehatshme për t'u veshur, si dhe veshje për t'u ndërruar nëse djersiten. Nëse në shkollë vishen uniforma, lejoni fleksibilitet në mënyrë që veshja të jetë e përshtatshme për motin e ngrohtë dhe në përputhje me kodin e veshjes së shkollës.
9. Aktivitetet që duhet të zhvillohen jashtë kryhen gjatë mëngjesit kur është më freskët. Shmangni aktivitetet në natyrë pas orës 11:00, kur temperatura është në nivelin më të lartë gjatë ditës.

10. Gjatë orëve të edukatës fizike dhe shëndetësore zhvillohen veprimtari që nuk kërkojnë aktivitet fizik intensiv dhe gjatë orës së mësimit bëhen pushime për ujë të pijshëm dhe freskim. Fëmijët e moshës 6-12 vjeç duhet të pinë 180 ml çdo 30 minuta, ndërsa nxënësit e moshës 13 deri në 18 vjeç duhet të pinë 240 ml çdo 30 minuta.
11. Gjatë pushimeve qëndrimi i nxënësve në natyrë është i kufizuar, me përjashtim të vendeve ku ka hije dhe nxënësit nuk lejohen të ekspozohen në rrezet e drejtpërdrejta të diellit.
12. Nxënësit duhet të hanë vakte të lehta, me vlera ushqyese, të pasura me fruta dhe perime të freskëta dhe të shmangin ushqimet dhe pijet e pasura me sheqer, si dhe ushqimet pikante, sepse ato janë të vështira për t'u tretur. Nëse shkolla shërben ushqim, kërkohen kontrole të shtuara të higjienës për t'u siguruar që ushqimi është i sigurt për konsum.
13. Dritaret e klasës duhet të kenë блинда ose perde që nuk lejojnë dritën. Nëse ka kondicionim të brendshëm, gjatë ditës kur është më së nxehti, dritaret mbyllen dhe mbulohen dhe ajrimi bëhet në mëngjes ose në mbrëmje kur është më freskët. Megjithatë, nëse nuk ka kondicionim duke përdorur ajrin e pastër, mungesa e zgjatur e shkëmbimit të ajrit të pastër mund të ndikojë negativisht edhe në shëndetin, veçanërisht përsa i përket infeksioneve të organeve të frymëmarrjes. Në atë rast, dyert e klasave duhet të jenë të hapura në korridor gjatë orëve të mësimt.
14. Shkolla duhet të kontaktojë institucionin më të afërt shëndetësor për të organizuar sesione informuese për njohjen e shenjave të ngërçit nga nxehtësia dhe goditjes nga nxehtësia, si dhe strategjitë e përballimit.
15. Shkolla, me mbështetjen e profesionistëve shëndetësorë apo ekspertëve të fushës, organizatave joqeveritare, duhet të trajnojë mësuesit dhe stafin e shkollës për të dalluar simptomat e lehta dhe serioze të gjendjeve të shkaktuara nga valët e të nxehtit dhe mënyrën e veprimit në raste urgjente.
16. Kujdestarët klasor dhe arsimtarët duhet t'u japin një ligjerim nxënësve se si të mbrohen nga goditja nga nxehtësia/djegia nga dielli, si të njohin simptomat dhe me kë të kontaktojnë nëse ndjejnë ose vërejnë simptoma tek një nxënësi tjetër.
17. Është e nevojshme të shkëputen nga priza të gjitha pajisjet elektrike, kompjuterët dhe teknologjia e informacionit që nuk janë në përdorim për momentin, për të parandaluar ngrohjen shtesë të ambienteve për shkak të nxehtësisë që krijojnë ato edhe kur janë vetëm të lidhura në rrjetin elektrik.